CENTRALNA KOMISJA EGZAMINACYJNA

Arkusz zawiera informacje prawnie chronione do momentu rozpoczęcia egzaminu.

WYPEŁNIA ZDAJĄCY

KOD	PESEL

Miejsce na naklejkę.
Sprawdź, czy kod na naklejce to **M-100**.
Jeżeli tak – przyklej naklejkę.
Jeżeli nie – zgłoś to nauczycielowi.

Egzamin maturalny *Formuła 2023*

JĘZYK POLSKI

Poziom rozszerzony

Symbol arkusza
MPOP-R0-**100**-2506

DATA: **13 czerwca 2025 r.**

GODZINA ROZPOCZĘCIA: **9:00**

CZAS TRWANIA: **210 minut**

LICZBA PUNKTÓW DO UZYSKANIA: **35**

Przed rozpoczęciem pracy z arkuszem egzaminacyjnym

1. Sprawdź, czy nauczyciel przekazał Ci **właściwy arkusz egzaminacyjny**, tj. arkusz we **właściwej formule**, z **właściwego przedmiotu** na **właściwym poziomie**.
2. Jeżeli przekazano Ci **niewłaściwy** arkusz – natychmiast zgłoś to nauczycielowi. Nie rozrywaj banderol.
3. Jeżeli przekazano Ci **właściwy** arkusz – rozerwij banderole po otrzymaniu takiego polecenia od nauczyciela. Zapoznaj się z instrukcją na stronie 2.

Układ graficzny
© CKE 2022

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 18 stron. Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Na pierwszej stronie arkusza oraz na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
3. W wyznaczonym miejscu zapisz numer tematu wybranego do realizacji.
4. Wypracowanie zapisz w miejscu na to przeznaczonym.
5. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
6. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
7. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.
8. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.

Lista lektur obowiązkowych (zgodna z podstawą programową z 2024 r.), do których można się odwołać w wypracowaniu

Zakres podstawowy

Biblia, w tym fragmenty *Księgi Rodzaju*, *Księgi Hioba*, *Księgi Koheleta*, *Księgi Psalmów*, *Apokalipsy św. Jana*
Jan Parandowski, *Mitologia*, cz. I *Grecja*
Homer, *Iliada* (fragmenty)
Sofokles, *Antygona*
Lament świętokrzyski (fragmenty)
Rozmowa Mistrza Polikarpa ze Śmiercią (fragmenty)
Pieśń o Rolandzie (fragmenty)
William Szekspir, *Makbet*
Molier, *Skąpiec*
Ignacy Krasicki, wybrana satyra
Adam Mickiewicz, wybrane ballady, w tym *Romantyczność*, *Dziady* cz. III
Bolesław Prus, *Lalka*
Henryk Sienkiewicz, *Potop* (fragmenty)
Fiodor Dostojewski, *Zbrodnia i kara*
Stanisław Wyspiański, *Wesele*
Władysław Stanisław Reymont, *Chłopi* (fragmenty)
Stefan Żeromski, *Przedwiośnie*
Witold Gombrowicz, *Ferdydurke* (fragmenty)
Tadeusz Borowski, *Proszę państwa do gazu*
Gustaw Herling-Grudziński, *Inny świat* (fragmenty)
Hanna Krall, *Zdążyć przed Panem Bogiem*
Albert Camus, *Dżuma*
George Orwell, *Rok 1984*
Sławomir Mrożek, *Tango*
Marek Nowakowski, *Górą „Edek”* (z tomu *Prawo prerii*)
Andrzej Stasiuk, *Miejsce* (z tomu *Opowieści galicyjskie*)
Olga Tokarczuk, *Profesor Andrews w Warszawie* (z tomu *Gra na wielu bębenkach*)
Ryszard Kapuściński, *Podróże z Herodotem* (fragmenty)

Ponadto z zakresu szkoły podstawowej
Ignacy Krasicki, bajki
Adam Mickiewicz, *Dziady* cz. II, *Pan Tadeusz* (księgi: I, II, IV, X, XI, XII)
Aleksander Fredro, *Zemsta*
Juliusz Słowacki, *Balladyna*

Zakres rozszerzony

Homer, *Odyseja* (fragmenty)
Dante Alighieri, *Boska Komedia* (fragmenty)
Jan Kochanowski, *Treny* (jako cykl poetycki)
William Szekspir, *Hamlet*
Juliusz Słowacki, *Kordian*
realistyczna lub naturalistyczna powieść europejska (Honoré de Balzac, *Ojciec Goriot*

lub Charles Dickens, *Klub Pickwicka*, lub Mikołaj Gogol, *Martwe dusze*, lub Gustaw Flaubert, *Pani Bovary*)
Franz Kafka, *Proces* (fragmenty)
Michaił Bułhakow, *Mistrz i Małgorzata*
Stanisław Ignacy Witkiewicz, *Szewcy*
Bruno Schulz, wybrane opowiadania z tomu *Sklepy cynamonowe*
Tadeusz Konwicki, *Mała Apokalipsa*
Janusz Głowacki, *Antygona w Nowym Jorku*
Sławomir Mrożek, wybrane opowiadanie
wybrany esej Gustawa Herlinga-Grudzińskiego, Zbigniewa Herberta

Inne lektury obowiązkowe (zgodne z podstawą programową z 2018 r.), do których również można się odwołać w wypracowaniu

Zakres podstawowy
Legenda o św. Aleksym (fragmenty)
Kwiatki świętego Franciszka z Asyżu (fragmenty)
Gall Anonim, *Kronika polska* (fragmenty)
Jan Kochanowski, *Odprawa posłów greckich*
Piotr Skarga, *Kazania sejmowe* (fragmenty)
Jan Chryzostom Pasek, *Pamiętniki* (fragmenty)
William Szekspir, *Romeo i Julia*
Adam Mickiewicz, *Konrad Wallenrod*
Zygmunt Krasiński, *Nie-Boska Komedia*
Bolesław Prus, *Z legend dawnego Egiptu*
Eliza Orzeszkowa, *Gloria victis*
Stefan Żeromski, *Rozdzióbią nas kruki, wrony…*
Tadeusz Borowski, *Ludzie, którzy szli*
Józef Mackiewicz, *Droga donikąd* (fragmenty)
Marek Nowakowski, *Raport o stanie wojennym* (wybrane opowiadanie)
Jacek Dukaj, *Katedra* (z tomu *W kraju niewiernych*)
Antoni Libera, *Madame*

Ponadto z zakresu szkoły podstawowej
Adam Mickiewicz, *Pan Tadeusz*

Zakres rozszerzony
Arystoteles, *Poetyka*, *Retoryka* (fragmenty)
Platon, *Państwo* (fragmenty)
Arystofanes, *Chmury*
Wergiliusz, *Eneida* (fragmenty)
św. Augustyn, *Wyznania* (fragmenty)
św. Tomasz z Akwinu, *Summa teologiczna* (fragmenty)
François Rabelais, *Gargantua i Pantagruel* (fragmenty)
Michel de Montaigne, *Próby* (fragmenty)
Juliusz Słowacki, *Lilla Weneda*
Stanisław Wyspiański, *Noc listopadowa*
Jorge Luis Borges, wybrane opowiadanie

Wybierz **jeden** z poniższych tematów i napisz wypracowanie.

- W pracy **rozważ problem** podany w temacie.
- W rozważaniach **przedstaw argumenty**, odwołując się do **utworów literackich** wskazanych w temacie oraz do wybranego **kontekstu** (np. historycznoliterackiego, literackiego, biograficznego, kulturowego, mitologicznego, biblijnego, religijnego, historycznego, filozoficznego, egzystencjalnego, politycznego, społecznego).
- W wypracowaniu **odwołaj się** zarówno **do problematyki utworów**, jak i **do sposobów przedstawienia danego problemu** w utworze.
- Jednym z utworów literackich musi być **lektura obowiązkowa**. Jeżeli w temacie wskazano tytuł lektury obowiązkowej, to odwołaj się do tej lektury. Jeżeli w temacie nie wskazano tytułu lektury obowiązkowej, to wybierz ją spośród lektur wymienionych na stronach 3 i 4 tego arkusza egzaminacyjnego.
- W wypracowaniu **przedstaw swoje zdanie** i je **uzasadnij**.
- Twoja praca powinna liczyć co najmniej **400 wyrazów**.

Temat 1.

Realia historyczne w kreacji świata przedstawionego w utworze literackim i ich funkcje w tworzeniu znaczeń tego utworu.

W pracy odwołaj się do:

- ***Kordiana* Juliusza Słowackiego**
- **innych utworów literackich**
- **wybranego kontekstu.**

Temat 2.

Starożytną tragedię Losu […] *przeciwstawiano nowożytnej tragedii chrześcijańskiej, odrzucającej fatalistyczną koncepcję człowieka i ujmującej tragizm jako „chętną ofiarę konieczności, która ma możliwość wyboru losu i sama decyduje o swojej moralnej godności”.*

Na podstawie: Hasło *tragizm*, [w:] *Słownik literatury polskiej XIX wieku*, red. Józef Bachórz, Alina Kowalczykowa, Wrocław 1997.

W jaki sposób w literaturze przedstawiany jest konflikt tragiczny i jaką funkcję w danym utworze literackim pełni taki sposób ukazania tragizmu? Punktem wyjścia do rozważań uczyń powyższy cytat.

W pracy odwołaj się do:

- **lektury obowiązkowej – wybranej spośród lektur wymienionych na stronach 3 i 4 tego arkusza egzaminacyjnego**
- **innych utworów literackich**
- **wybranego kontekstu.**

WYPRACOWANIE

na temat nr ……

Miejsce dla egzaminatora		Miejsce dla egzaminatora
_____	……	_____
_____	……	_____
_____	……	_____
_____	……	_____
_____	……	_____
_____	……	_____
_____	……	_____
_____	……	_____
_____	……	_____
_____	……	_____
_____	……	_____
_____	……	_____
_____	……	_____
_____	……	_____
_____	……	_____
_____	……	_____
_____	……	_____
_____	……	_____
_____	……	_____
_____	……	_____

Miejsce dla egzaminatora		Miejsce dla egzaminatora

Miejsce dla egzaminatora		Miejsce dla egzaminatora

Miejsce dla egzaminatora		Miejsce dla egzaminatora

Miejsce dla egzaminatora		Miejsce dla egzaminatora

Miejsce dla egzaminatora		Miejsce dla egzaminatora
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	

Miejsce dla egzaminatora		Miejsce dla egzaminatora

Miejsce dla egzaminatora		Miejsce dla egzaminatora

Miejsce dla egzaminatora		Miejsce dla egzaminatora

Miejsce dla egzaminatora		Miejsce dla egzaminatora
_____	……	_____
_____	……	_____
_____	……	_____
_____	……	_____
_____	……	_____
_____	……	_____
_____	……	_____
_____	……	_____
_____	……	_____
_____	……	_____
_____	……	_____
_____	……	_____
_____	……	_____
_____	……	_____
_____	……	_____
_____	……	_____
_____	……	_____
_____	……	_____
_____	……	_____
_____	……	_____
_____	……	_____

Miejsce dla egzaminatora		Miejsce dla egzaminatora

Tabele wypełnia egzaminator!

				Jeżeli **0 pkt** – wskaż powód.			
1.	**Spełnienie formalnych warunków polecenia**	**0**	**1**	*Błąd kardynalny.*	*Brak lektury obowiązkowej.*	*Nie dotyczy problemu.*	*Nie jest wypowiedzią argumentacyjną.*

												Liczba błędów rzeczowych	OGÓŁEM KLiK
2.	**Kompetencje literackie i kulturowe**	0	1	2	3	4	5	6	7	8			
		9	10	11	12	13	14	15	16				

3a	**Struktura wypowiedzi**	**0**	**1**	**2**	**3**

		Liczba błędów w spójności				
3b	**Spójność wypowiedzi**		**0**	**1**	**2**	**3**

3c	**Styl wypowiedzi**	**0**	**1**

		Liczba błędów językowych								
4a	**Zakres i poprawność środków językowych**		**0**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**

		Liczba błędów ortograficznych			
4b	**Poprawność ortograficzna**		**0**	**1**	**2**

		Liczba błędów interpunkcyjnych			
4c	**Poprawność interpunkcyjna**		**0**	**1**	**2**

BRUDNOPIS ***(nie podlega ocenie)***

JĘZYK POLSKI

Poziom rozszerzony

Formuła 2023

JĘZYK POLSKI

Poziom rozszerzony

Formuła 2023

JĘZYK POLSKI

Poziom rozszerzony

Formuła 2023